

Cum am folosit fereastra de oportunitate *Bilanțul unui an de relansare a relațiilor România – Republica Moldova*

**Autori: Cristian GHINEA
Dragos DINU
Paul Ivan**

Fereastra de oportunitate

- septembrie 2009 - decembrie 2010 : efervescență a relațiilor bilaterale, nemaivăzută de la începutul anilor `90
- scopul strategic asumat deschis de România - de a apropia Republica Moldova (RM) de Uniunea Europeană
- Raportul CRPE- bilanț al ultimului an, cu accent pe Parteneriatul pentru Integrare Europeană dintre România și Republica Moldova

Cum am folosit fereastra de oportunitate

Bilanț al ultimului an
Parteneriatul pentru Integrare Europeană
dintre România și Republica Moldova

Situația instituțională a relației cu RM

- 2001 – Oficiul pentru Gestionarea Relațiilor cu Republica Moldova
- 2009 – Înaltul Reprezentant pentru Republica Moldova
- Coordonare de facto la MAE
- Donator major – Ministerul Dezvoltării (100 mil)

Cum am folosit fereastra de
oportunitate

Altețu' nostru de relație și relație
România – Republica Moldova

Institutul Cultural Român

Finanțări ICR pentru Republica Moldova, 2009-2010
(euro)

An/Tip de finanțare	Publicații de cultură și știință	Proiecte culturale	Total burse	Rezidențe pentru cetățeni ai RM la ICR Paris
2009	190.000	50.000	15.480	12000
2010	248.000	150.000	29.460	

Sursa datelor: ICR

- Septembrie 2010- Institutul "Mihai Eminescu"

Departamentul pentru românii de pretutindeni

Finanțări DRP pentru Republica Moldova, 2009-
2010 (euro)

An/Tip de finanțare	Mass Media de limba română	Proiecte educaționale, culturale în RM	Mitropolia Basarabiei	Proiecte culturale și educaționale, destinate românilor de pretutindeni, inclusiv din RM
2009	418.000	80.000	89.000	265.000
2010	197.000	35.000	94.000	291.000

Cam am folosit fereastra de oportunitate

Alte tipuri de relaționare și relații
România - Republica Moldova

Progrese in 2010:

- Acordul de mic trafic
- Noile consulatate
- Institutul Mihai Eminescu
- TVR
- Creșterea numărului de burse
- Cooperarea sectorială (17 acorduri interguvernamentale)

Cum am folosit fereastra de
oportunitate
Alcanta' sunt cu de relaxare si relaxar
Benedicta - Republica Moldova

Recomandare

1. Avem nevoie de Mr. / Ms. Moldova

- Prioritate politică - Aparat birocratic necoordonat și fragmentat.
- MAE + expertiză, coordonare / - forță, buget
- Birou special pt. RM – la Președinție sau la SGG prin întărirea Înaltului Reprezentant = Ms. / Mr. Moldova – rol politic și de coordonare

II. România ca avocat al Moldovei în UE

Recomandare:

- **Să ne pliem pe agenda europeană a RM**
- **Viitorul AA = agenda reală a guvernului RM în viitorul mediu**

Cum am folosit fereastra de oportunitate

Altețu' nostru de relaționare și relațioare
România - Republica Moldova

Redobândirea cetățeniei:

O dificultate de imagine creată pentru România în UE.

Declarații riscante ale Preș. Băsescu în aprilie 2009 -> e greu de luptat cu percepția din UE

Progrese:

2009 + feb. 2010 – simplificări ale procedurilor
crearea Autorității Naționale pentru Cetățenie

Anul	Conform art. 10 (1)	Conform art. 11
2004	188	263
2005	171	1.603
2006	224	489
2007	236	664
2008	811	4.512
2009	2.821	21.999
2010 până la 05.08. 2010	742	18.125

Cifre comparative privind acordarea cetățeniilor

Țări selectate	Franța	Marea Britanie	Germania	Italia	Spania	Suedia	Rom
Nr. de cetățenii noi acordate în 2008	137.320	129.255	94.470	53.696	84.170	30.461	5.585

Recomandare:

Mentținerea politicii + comunicare mai bună

Cum am folosit fereastra de oportunitate
Alte țări sunt cu de relaxare și recepție
România - Republica Moldova

Mesajul:

august 2010, Traian Băsescu: „*Legea cetățeniei este conformă acestei Convenții a CE din 1997, iar la Articolul 10 facem ceea ce au făcut toate țările în situația noastră: cetățenilor care li s-a luat cetățenia fără voia lor, prin decizii politice, le creăm un sistem preferențial de obținere a cetățeniei. Figaro și cele două tabloide britanice confundă ceea ce ei acceptă și încearcă să arunce spre cele două țări un lucru pe care îl acceptă: Republica Moldova are circa 600.000 de cetățeni care lucrează de ani de zile în Marea Britanie, în Italia, în Spania. Repet: România a acordat anul acesta 17.000 de cetățenii din 53.000 de cereri, deci unde sunt milioanele?”.*

Cum am folosit fereastra de oportunitate

Alinașul meu cu de relaxare și relaxare
București - Republica Moldova

și recepția...

„Am fost îngrijorați în trecut că moldovenii primesc cetățenia română, dar ne-am schimbat opinia pentru că am aflat că numărul moldovenilor care au cerut pașaport românesc nu este atât de ridicat. În al doilea rând, mulți moldoveni vor cetățenie română din cauza originii lor”

(ambasadoarea Olandei la București, Tanya van Goo)

Cum am folosit fereastra de oportunitate

Alcanta' analiza de relaționare și relațiilor
România - Republica Moldova

IV. Ajutorul financiar de 100 milioane euro

„(ajutorul financiar) E un mesaj foarte puternic, arată că și atunci când ne e greu suntem în măsură să ne ajutăm.

S-a întârziat mult, altfel ar fi fost acum la alegeri dacă aveam să arătăm ceva făcut cu acești bani, școli, drumuri, spitale”.

Oficial moldovean

100 milioane / 25 pe an = România devine donator important

UE în 2009 = 90 milioane (APE, V. Boian), crescut cu 75% în 2010

România => cel mai mare donator individual, ca stat membru

Cum am folosit fereastra de oportunitate

Alinașul meu cu de relaxare și relaxare
București - Republica Moldova

DAR....

- Întârzieri (politice, de decizie, de ambele părți)
- Lipsă de experiență ca donator

27 aprilie 2010 – acord M. Dezv. și Min. Construcțiilor și Dezv.

Priorități: dezvoltarea infrastructurii, reparația drumurilor și modernizarea școlilor

7 milioane euro – ajutor de urgență la inundații

750 de proiecte trimise de autoritățile RM

Probleme:

- Lipsa de expertiză a M. Dezv în RM
- Lipsa de orientare spre societate, ONG, media, democratizare

6 recomandări pt. 100 de milioane

- **Consultare permanentă și cât mai largă** cu decidenții, ONG-iștii și alți factori interesați și care dețin expertiză la Chișinău;
- **Concertare cu ceilalți donatori** implicați (buna practică – cooperarea cu SIDA).
- **Trebuie să evităm impresia că ne plătim clienții cu acești bani.**
- **Cât mai puține decizii luate la București, cât mai multe la Chișinău.**
- **Să nu ignorăm societatea.**
- **Asistența să nu depindă fundamental de scena politică de la Chișinău**

V. TVR revine în RM

Recomandare – De ce nu „TVR Moldova”?

Există în RM un public românesc, care ar trebui să primească atât conținutul TVR 1 cât și, suplimentar, conținut local. TVR trebuie să dezvolte o strategie pe termen lung pentru RM.

Cum am folosit fereastra de oportunitate

*Alcibiades' mist' an de relaxare si relaxare a relaxare
Bucuresti - Republica Moldova*

VI. Liniile electrice și gazoductul – legarea infrastructurilor

Proiectele de infrastructură și energetice promise în ianuarie 2010 sunt în întârziere. România a început demersurile necesare pentru a obține fonduri europene. Unele s-au blocat din cauza autorităților moldovene, în cazul altora logica comercială intră în conflict cu cea politică (mai ales în cazul gazoductului). Raportul nostru descrie cu amănunte situația fiecăruia dintre aceste proiecte.

Ca o recomandare generală, este nevoie de implicare politică la nivel înalt pentru a mișca lucrurile. Birocrația obișnuită nu înaintează suficient de repede.

CRPE invită la Grupul de lucru pe securitate energetică (ministerele de Externe)

Cum am folosit fereastra de oportunitate

Alcanta' analiza de relaționare a relațiilor
România - Republica Moldova

VI. Tratatul România – RM. Ce am semnat, cu cine și de ce?

„România zice că nu vrea să semneze tratatul pentru a nu reconfirma pactul Ribbentrop – Molotov. Dar câtă vreme România refuză să semneze, nici noi nici moldovenii nu putem dormi liniștiți”.
Fost oficial transnistrean (înainte de semnarea Tratatului)

„În mod ideal, într-o lume ideală, nu am fi avut nevoie de un nou tratat, dar suntem mereu în defensivă pe acest subiect față de PCRM. În plus, Rusia a fost chiar eficientă în a transmite inclusiv la Bruxelles acest mesaj, anume că România are o problemă cu frontiera, iar reticența Bucureștiului crea circumspecție inutilă față de România. Chiar în UE, ne întreabă pe noi ambasadorii de ce credem că România nu vrea să semneze”.

Oficial moldovean

VIII. Transnistria – nici o miză proprie pentru România

„Noi tratăm Republica Moldova ca pe un vecin pur și simplu. Dacă vor să fie buni vecini cu noi și noi vrem”.

Oficial din Parlamentul transnistrean

„Uneori am impresia că rezolvarea conflictului din Transnistria e mai importantă pentru marile puteri decât pentru noi”.

Expert moldovean

„România are interesul ca Republica Moldova să-și recapete integritatea teritorială”

Traian Băsescu

Recomandare: Nimic altceva decât susținători ai Chișinăului

Nu este treaba noastră să încurajăm RM într-o direcție sau alta. Iar dacă o facem se va întoarce împotriva noastră, sindromul „fratelui mai mare” va face ca orice sugestie de acest tip să aibă efecte exact opuse.

+

Implicare mai mare a UE în teren

*„Principalul acționar în Republica Moldova este Uniunea Europeană, în timp ce principalul acționar în Transnistria este Rusia. Dacă acești doi acționari principali se înțeleg, atunci conflictul se poate rezolva”
Fost oficial transnistrean*

Cum am folosit fereastra de oportunitate

Alciviu' nist' cu de relaxare a relațiilor
România - Republica Moldova

Vă mulțumim pentru atenție!

Fereastra de oportunitate rămâne deschisă... Ce urmează?

dragos.dinu@crpe.ro

cristian.ghinea@crpe.ro

www.crpe.ro

Cum am folosit fereastra de oportunitate

Alina's